

Sygn. akt: III U 932/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 stycznia 2015 r. w O.

sprawy z odwołania T. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania T. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 11 września 2014r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 września 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. zobowiązał T. J. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1.07.2014r. do 30.09.2014r. w kwocie 2.277,57 zł.

W odwołaniu od powyższej decyzji T. J. podniosła, że nie zgadza się z powyższą decyzją ponieważ nadpłata emerytury nie powstała z jej winy, lecz z winy urzędników a ponadto pieniądze już rozdysponowała.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że w okresie od 1.07.2014r. do 30.09.2014r. T. J. pobierała emeryturę z ZUS i jednocześnie korzystniejsze dla niej świadczenie z KRUS. Zgodnie z art. 96 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników określają prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty z prawem do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników. Na podstawie art. 33 ust.2 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. Nr 7 z 1998r. poz. 25 z późn. zm.), w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie. ZUS podniósł, że odwołująca się została pouczona o powyższym w decyzji przyznającej świadczenie. W związku z powyższym Oddział ZUS uchylił nieprawomocną decyzję

z dnia 22.08.2014r. o przyznaniu T. J. emerytury i podjęciu jej wypłaty. Natomiast w dniu 11.09.2014r. wydał decyzję o przyznaniu emerytury od dnia 01.07.2014r., której wypłata podlega zawieszeniu z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, gdyż może być wypłacone tylko jedno - wyższe lub wybrane przez odwołującą. Mając powyższe na uwadze, Oddział ZUS decyzją z dnia 11.09.2014r. zobowiązał odwołującą T. J. do zwrotu nienależnie pobranej emerytury za okres od 01.07.2014r. do 30.09.2014r. w kwocie 2.277,57 złotych brutto.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 24.07.2014r. T. J. (ur. (...)) wystąpiła z wnioskiem o ustalenie uprawnień do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 7.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, W swoim wniosku odwołująca podała, że pobiera rentę rolniczą z KRUS.

W odpowiedzi na ten wniosek Inspektorat ZUS w O. w decyzji z dnia 22.08.2014r. przyznał odwołującej prawo do emerytury od dnia 01.07.2014r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożony został wniosek. Wysokość emerytury ustalona została w kwocie 759,19 złotych brutto. Za okres od ZUS dokonał na konto odwołującej wypłaty emerytury.

Po otrzymaniu powyższej decyzji, odwołująca telefonicznie poinformowała ZUS, że pobiera świadczenie rolnicze, które jest dla niej korzystniejsze. W rozmowie tej pracownik ZUS poinformował odwołującą T. J., że przelane na jej konto pieniądze tytułem przyznanej emerytury są jej zatem nienależne i związku z czym powinny być zwrócone do ZUS, do czego odwołująca się zobowiązała. Zwrotu otrzymanej emerytury jednak nie dokonała w związku z czym powstała nadpłata nienależnie pobranej przez T. J. emerytury za okres od 01.07.2014r. do 30.09.2014r.

Zgodnie z art. 96 ust. 2 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników określają prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty z prawem do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników. Na podstawie art. 3 3 ust.2 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. Nr 7 z 1998r. poz. 25 z późn. zm.), w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie.

Oddział ZUS uchylił nieprawomocną decyzję z dnia 22.08.2014r. o przyznaniu T. J. emerytury i podjęciu jej wypłaty. Natomiast w dniu 11.09.2014r. wydał decyzję o przyznaniu emerytury od dnia 01.07.2014r., której wypłata podlega zawieszeniu z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, gdyż może być wypłacone tylko jedno - wyższe lub wybrane przez odwołującą.

Zgodnie z art. 138 ust. 1 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia w myśl art. 138 ust.2 ustawy uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

W pkt 1 części VI pouczenia uchylonej decyzji z dnia 22.08.2014r. zawarta została informacja, że w razie zbiegu u jednej osoby prawa do dwóch lub więcej świadczeń emerytalno-rentowych, organ rentowy wypłaca jedno z tych świadczeń wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

Jak wynika z akt sprawy odwołująca już w chwili odebrania decyzji z dnia 22.08.2014r. posiadała wiedzę, że jednocześnie nie ma prawa do otrzymywania więcej niż jednego świadczenia, a zatem była jej znana okoliczność

z pouczenia treści decyzji. Dodatkowo w rozmowie telefonicznej z pracownikiem ZUS została poinformowana, że przelane na jej konto pieniądze tytułem przyznanej emerytury są jej nienależne.

Nienależnie pobrane świadczenie podlegające zwrotowi obejmuje kwotę brutto, czyli kwotę świadczenia faktycznie wypłaconego, zwiększoną o kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych odprowadzaną przez organ rentowy na rzecz organu podatkowego. Zwrot świadczenia w kwocie brutto skutkuje natomiast powstaniem roszczenia o "nadpłacony" podatek dochodowy, o zwrot którego osoba zainteresowana będzie mogła się ubiegać podczas odliczania od dochodu wykazanego w zeznaniu rocznym dokonanego w roku podatkowym zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 20 lutego 2013r. w sprawie III AUa 1098/12 - Świadczeniem w rozumieniu art. 138 u.e.r.f.u.s. jest kwota emerytury lub renty wyliczona na podstawie przepisów regulujących zasady ustalania wysokości świadczeń, a więc obejmująca także zaliczkę na podatek dochodowy. Odprowadzony przez organ rentowy podatek jest należnością przysługującą organowi podatkowemu od osoby fizycznej pobierającej świadczenie emerytalno-rentowe. Wypłacenie świadczenia emerytalno-rentowego powoduje, że fundusz organu rentowego zmniejsza się o łączną kwotę świadczenia wypłaconego osobie uprawnionej oraz podatku należnego od tej samej osoby. Tym samym nienależnie pobrane świadczenie podlegające zwrotowi obejmuje kwotę brutto, czyli kwotę świadczenia faktycznie wypłaconego osobie pobierającej świadczenie, zwiększoną o kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych odprowadzaną przez organ rentowy na rzecz organu podatkowego (LEX nr 1305978).

Ponadto nie jest zasadne stanowisko odwołującej się, iż kwotę podlegającą zwrotowi rozdysponowała. W przypadku nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczenia społecznego brak jest podstaw do stosowania art. 409 i 410 k.c., gdyż jest to uregulowane w prawie ubezpieczeń społecznych, które w tym zakresie nie zawiera odesłania do przepisów prawa cywilnego. Art. 138 u.e.r.f.u.s. (a także art. 84 u.s.u.s.) łączy dwa elementy, które w przepisach prawa cywilnego są rozdzielone. W przepisach prawa cywilnego pojęcie nienależnego świadczenia jest zobiektywizowane (art. 410 § 2 k.c.), natomiast elementy odnoszące się do stanu świadomości (woli) są uregulowane odrębnie (art. 409 k.c.), a więc nie są objęte definicją tego pojęcia. W przepisach prawa ubezpieczeniowego następuje połączenie tych elementów w samej definicji "świadczenia nienależnie pobranego", a więc w prawie ubezpieczeń społecznych "świadczenie nienależnie pobrane" to nie tylko "świadczenie nienależne" (obiektywnie, np. wypłacane bez podstawy prawnej), ale także "nienależnie pobrane", a więc pobrane przez osobę, której można przypisać określone cechy dotyczące stanu świadomości (woli) lub określone działania (zaniechania). Taki pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 19.02.2014r. (III AUa 289/13,LEX nr 1439134) i Sąd rozpoznający sprawę niniejsza w pełni go podziela.

Mając powyższe na uwadze, Oddział ZUS decyzją z dnia 11.09.2014r. słusznie zobowiązał odwołującą T. J. do zwrotu nienależnie pobranej emerytury za okres od 01.07.2014r. do 30.09.2014r. w kwocie 2.277,57 złotych brutto i **na podstawie art. 47714 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.**